

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
169/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 22.4.2019 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Δήμητρα Παπαδοπούλου, Γεώργιο Σαρειδάκη, Βασίλειο Καραποστόλη, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό και Νικόλαο Κιάο. Απόν το μέλος Καλλιόπη Διαμαντάκου, το οποίο είχε προσκληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV), ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, αναφορικά με την προσβολή του τεκμηρίου αθωότητας υπόπτων και κατηγορουμένων, μετάδοση στοιχείων μυστικής ποινικής διαδικασίας, μη σύννομη τοποθέτηση προϊόντος στη διάρκεια εκπομπής.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 63/16.2.2016, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Τριάδα Τσαμπούκα και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 399/ΕΣ/16.5.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η ειδική επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 680/ΕΣ/6.9.2016 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστησαν ο Ιωάννης Λαμπρόπουλος, εκπρόσωπος του σταθμού της εγκαλουμένης, καθώς και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του σταθμού Ιωάννης Νικολόπουλος, Μαρία Μπάρλα και Γιώργος Λαμπριανός.

Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι του σταθμού της εγκαλουμένης δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 17.5.2019 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 2841/17.5.2019 υπόμνημα.

Την 14.10.2019 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Πλειό και Νικόλαο Κιάο. Απόν το μέλος Γεώργιος Σαρειδάκης, το οποίο είχε προσκληθεί νομίμως. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά την απύσα κατά την συζήτηση Καλλιόπη Διαμαντάκου αναγιγνώσκοντας το υπόμνημα της εγκαλουμένης και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου για την υπόθεση. Χρήη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος:

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου.
2. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνει ως πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας τον σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου.
3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος «η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».

4. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003: «Η αρχή ότι ο κατηγορούμενος τεκμαίρεται αθώος μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του γίνεται σεβαστή και συνεπώς δεν προεξοφλείται το αποτέλεσμα της δίκης ούτε οι κατηγορούμενοι αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, ως ένοχοι. Ο φερόμενος ως δράστης δεν πρέπει να αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπό του χαρακτηρισμούς, ούτε να γίνεται αναφορά σε αυτόν με μοναδικό προσδιορισμό την εθνοτική του καταγωγή ή το θρήσκευμά του».
5. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ (Ν.Δ. 53/1974): «Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του». Η παρ. 1 εδ. α΄ του αυτού άρθρου ορίζει: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δικάως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».
6. Το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 2462/1997 που επικυρώνει το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 ορίζει ότι κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο εωσότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο.
7. Το άρθρο 48 παρ. 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ) αναφέρει ότι «κάθε κατηγορούμενος τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με το νόμο».
8. Το άρθρο 3 παρ. 2 εδ. α΄ του Ν. 4173/2013 για την ΕΡΤ (όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/2015 και το οποίο έχει ισχύ και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 § 1 περ. α΄ του Ν. 2328/1995) αναφέρει ότι οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της διέπονται, από το σεβασμό στην ιδιωτικότητα του ατόμου και την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας των πολιτών.
9. Κατά το άρθρο 11 παρ. 6 του Π.Δ. 77/2003: «Δεν δημοσιοποιούνται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής προδικασίας».

10. Το άρθρο 2 περ. γ' του Π.Δ. 109/2010 σχετικά με τους ορισμούς, αναφέρει ως τοποθέτηση προϊόντος: «Κάθε μορφή οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης που συνίσταται στην παρουσίαση ή στην αναφορά προϊόντος, υπηρεσίας ή του εμπορικού σήματος ώστε να εμφανίζεται μέσα σε συγκεκριμένο πρόγραμμα, έναντι πληρωμής ή αναλόγου ανταλλάγματος».

11. Κατά το άρθρο 12 παρ. 1 του αυτού ως άνω προεδρικού διατάγματος «η τοποθέτηση προϊόντος απαγορεύεται». Στην παρ. 2 του αυτού άρθρου ορίζεται ότι «κατ' εξαίρεση η τοποθέτηση προϊόντος επιτρέπεται σε κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά έργα και σειρές που δημιουργήθηκαν για να διανεμηθούν από υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και σε αθλητικά και σε ελαφράς ψυχαγωγίας προγράμματα αποκλειστικά και μόνο εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) το περιεχόμενο τους και, όσον αφορά στις τηλεοπτικές μεταδόσεις, ο προγραμματισμός τους να μην επηρεάζεται κατά τρόπο που να θίγει την ευθύνη και τη συντακτική ανεξαρτησία του παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων β) να μην εμπεριέχεται ευθεία προτροπή σε αγορά ή μίσθωση προϊόντων ή υπηρεσιών, ιδίως μέσω ειδικών διαφημιστικών αναφορών σε αυτά τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες γ) να μην δίδεται υπερβολική προβολή σε αυτά τα προϊόντα».

12. Στην παρ. 5 εδ. α' και β' του αυτού άρθρου αναφέρεται ότι «οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων οφείλουν να ενημερώνουν τους θεατές ευκρινώς για την ύπαρξη τοποθέτησης προϊόντος. Προγράμματα τα οποία περιλαμβάνουν τοποθέτηση προϊόντος πρέπει να επισημαίνονται καταλλήλως κατά την έναρξη, το τέλος καθώς και μετά από κάθε διακοπή του προγράμματος για την αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης εκ μέρους των θεατών».

13. Τέλος, κατά τις περ. β' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Απαγορεύεται, χάριν της διασφάλισης του τεκμηρίου αθωότητας, της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας και του ανεπηρέαστου των αρμόδιων δικαστικών αρχών, ειδικώς η αποκάλυψη και αναπαραγωγή του περιεχομένου εγγράφων και εν γένει στοιχείων της ποινικής προδικασίας, επιτρέπεται

δε αυτή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις όταν, κατ' εκτίμηση των συνθηκών, κρίνεται ότι συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος επί ζητήματος ιδιαίτερος αυξημένου γενικού ενδιαφέροντος και εφόσον από τη δημοσίευση των στοιχείων αυτών δεν διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και λοιπών εμπλεκόμενων προσώπων αλλά και το συμφέρον της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας(ΣτΕ 1216/2014). Η απαγόρευση δημοσιοποίησης στοιχείων της ποινικής προδικασίας πριν την ακροαματική διαδικασία υπερισχύει του δημοσιογραφικού δικαιώματος πληροφόρησης της κοινής γνώμης, όταν υπάρχουν κίνδυνοι για την προστασία της υπόληψης και των δικαιωμάτων των υπόπτων και της αντικειμενικότητας του δικαστηρίου(ΕΔΔΑ Tourancheau et July κατά Γαλλίας της 24.11.2005-αρ. προσφυγής 53886/00, πρβλ. ΕΔΔΑ Bédat κατά Ελβετίας της 29.3.2016-αρ. προσφυγής 56925/08).

Μέσω της γενικής ρήτρας του άρθρου 57 ΑΚ για την προστασία της προσωπικότητας, η συνταγματική αρχή του σεβασμού στην αξία του ανθρώπου τριτενεργεί στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου. Η προστασία αυτή εκτείνεται και στον φερόμενο ως δράστη εγκληματικής πράξης, για τον οποίο υπάρχει υποχρέωση να μην αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπό του χαρακτηρισμούς, η σχετική δε υποχρέωση δεσμεύει και τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στο μέτρο που δραστηριοποιούνται στο χώρο της κρατικής ποινικής δικαιοδοσίας, οφείλουν να σέβονται το τεκμήριο αθωότητας ως νομοθετικό όριο που τα δεσμεύει(ενδεικτικά ΣτΕ 1386/2004, 253/2005, 1380/2005, 3336/2007, 1617/2012, 4426/2013, 993/2013, 3586/2014, 891/2015, ΑΠ 1394/2012).

β) Η τοποθέτηση προϊόντος αποτελεί μορφή οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης που προορίζεται για άμεση ή έμμεση προώθηση εμπορευμάτων, υπηρεσιών ή της εικόνας ενός προσώπου που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, διακρίνεται δε από τις λοιπές οπτικοακουστικές ανακοινώσεις καθώς η προβολή και η αναφορά του προϊόντος πρέπει να είναι ενσωματωμένη στη φυσική ροή και δράση του προγράμματος, να αποτελεί τμήμα της πλοκής του και να είναι οργανικά συνδεδεμένη με αυτό. Ταυτόχρονα δεν πρέπει να υπάρχει ευθεία προτροπή σε αγορά του ούτε υπερβολική προβολή του(ΣτΕ 988/2017, 4586/2015). Τοποθέτηση

προϊόντος επιτρέπεται σε κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά έργα και σειρές, σε αθλητικά και σε ελαφράς ψυχαγωγίας προγράμματα. Εξ αυτού συνάγεται περαιτέρω ότι δεν επιτρέπεται τοποθέτηση προϊόντος σε ενημερωτικές εκπομπές, για την τοποθέτηση δε προϊόντος οι τηλεθεατές πρέπει να ενημερώνονται ευκρινώς(ΣτΕ 201/2016).

Ο ισχυρισμός της εγκαλούσας περί παρόδου χρόνου υπέρ το εύλογο μεταξύ της διάπραξης της παράβασης και της έκδοσης της διοικητικής πράξης από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης(αρχή χρηστής διοίκησης και δικαιολογημένης/προστατευομένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου) είναι νομικώς αβάσιμος, διότι δεν συνιστά παραβίαση της αρχής αυτής η (έστω και καθυστερημένη) επιβολή διοικητικής κύρωσης για παράβαση νόμου(πρβλ. ΣτΕ 3915 και 3918/2011, 3920/2006, 332/2017), δεν θεσπίζεται δε από τις σχετικές διατάξεις συγκεκριμένη αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας το Ε.Σ.Ρ. υποχρεούται να ασκήσει την αρμοδιότητα του να επιβάλει κύρωση(ΣτΕ 2358/2013, 2775/2017, 2758/2015) και προφανώς δεν δημιούργησε το Ε.Σ.Ρ. με θετική ενέργεια του στον διοικούμενο την πεποίθηση ότι η εδώ κρινόμενη συμπεριφορά του είναι νόμιμη(πρβλ. ΣτΕ 37/2019, 2674/2013).

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

α) Στη διάρκεια της εκπομπής «Αποκαλυπτικά» της 16.1.2016 που μεταδόθηκε στις 13.50', διήρκεσε 3 ώρες και παρουσιάστηκε από τον Μ. Φουρθιώτη, μεταδόθηκαν πληροφορίες και ρεπορτάζ για δύο εγκλήματα(ανθρωποκτονίες) με θύματα μητέρες ανηλίκων. Το ένα είχε λάβει χώρα στο Βελβεντό Κοζάνης με θύμα μια 37χρονη μητέρα τριών ανηλίκων παιδιών και για το οποίο φέρεται ως ύποπτος και κατηγορείται ο 40χρονος σύζυγος της. Το άλλο έγκλημα έλαβε χώρα στην Ορμύλια Χαλκιδικής με θύμα μια μητέρα δύο ανηλίκων αγοριών και για το οποίο φέρεται ως ύποπτος και αναζητείται ο σύζυγός της, αλβανικής καταγωγής. Ο σύζυγος του θύματος φέρεται να έχει απαγάγει τον 4χρονο γιο του οπότε αναζητούνται και οι δύο

από την αστυνομία. Ενδεικτικά στην εκπομπή διατυπώνονται από τον παρουσιαστή απόψεις και εκφράσεις όπως: «...η περιβόητη δολοφονία της 37χρονης στο Βελβεντό Κοζάνης...ο συζυγοκτόνος αποκαλύφθηκε και συνελήφθη...αυτή τη στιγμή στον εισαγγελέα και στον ανακριτή Κοζάνης βρίσκεται ο συζυγοκτόνος... Η κάμερα του “Αποκαλυπτικά” προσπάθησε να συνομιλήσει με τον πατέρα του συζυγοκτόνου...». Αναφερόμενος στο άλλο έγκλημα, ο παρουσιαστής λέγει: «...υπάρχουν εξελίξεις στην Ορμύλια Χαλκιδικής σχετικά με τον εντοπισμό του 4χρονου...εντοπίστηκε το μηχανάκι του συζυγοκτόνου...». Σε σπικάζ αναφέρεται «Στενεύει ο κλοιός για τη σύλληψη του Αλβανού συζυγοκτόνου», ενώ στην οθόνη αναγράφεται «τι αποκαλύπτει η ιατροδικαστική έκθεση για το στυγερό έγκλημα της 37χρονης Ανθής από το σύζυγο της». Στη συνέχεια της εκπομπής ο παρουσιαστής λέγει: «...στο Βελβεντό Κοζάνης όταν ο συζυγοκτόνος που έχει ομολογήσει πλέον ότι στραγγάλισε την 37χρονη σύζυγο του...ο συζυγοκτόνος συνελήφθη...». Σε ρεπορτάζ ακούγεται «...σε εξέλιξη η απολογία του συζυγοκτόνου Τάσου στο δικαστικό μέγαρο...ο 40χρονος σκότωσε την ίδια του τη σύζυγο...». Αστυνομικός συντάκτης κρατά την έκθεση του ιατροδικαστή και διαβάζει αποσπάσματα της κατάθεσης του φερομένου ως δράστη, όπως ενδεικτικά «αφού τη σκότωσα και αφού είχε ματώσει το σεντόνι της κρεβατοκάμαρας, πήρα το σεντόνι, το κατέβασα κάτω στο κλιμακοστάσιο και το έκαψα». Ακούγονται απόψεις όπως «έχει δόλο η εμμονή του συζυγοκτόνου να θέλει τα παιδιά», «όπως ισχυρίζεται ο συζυγοκτόνος ψευδώς», «καταρρίπτεται η υπερασπιστική γραμμή του φονιά για το εν βρασμό ψυχής...». Σχετικά με το έγκλημα στην Ορμύλια Χαλκιδικής καλεσμένη της εκπομπής, αναφερόμενη στον φερόμενο ως δράστη, λέγει «με το δεδομένο ότι έχει ήδη διαπράξει τη δολοφονία της σύζυγου του», ενώ ο παρουσιαστής, μιλώντας για κινητό τηλέφωνο που βρέθηκε, λέγει «μάλλον ανήκει στο συζυγοκτόνο...ο συζυγοκτόνος δεν έχει φύγει από τη χώρα μας..., όποιος έχει δει αυτό το κτήνος το συζυγοκτόνο, ας καλέσει την αστυνομία...». Στη διάρκεια της εκπομπής παρουσιάζονται συνεντεύξεις με συγγενείς των θυμάτων και φίλους, ενώ προβάλλονται και φωτογραφίες του ενός θύματος. Οι φερόμενοι ως δράστες αποκαλούνται με τους απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς «συζυγοκτόνος, φονιάς, κτήνος», αναγιγνώσκονται αποσπάσματα εγγράφων της μυστικής ποινικής διαδικασίας, ενώ η διατύπωση των απόψεων των συντελεστών της εκπομπής κατατείνει στη βεβαιότητα της ενοχής των υπόπτων προσώπων.

β) Στη διάρκεια της εκπομπής «Αποκαλυπτικά» της 17.1.2016 που μεταδόθηκε στις 13.50', διήρκεσε 3 ώρες και παρουσιάστηκε από τον Μ. Φουρθιώτη, μεταδόθηκαν πληροφορίες και ρεπορτάζ για το έγκλημα που έλαβε χώρα στην Ορμούλια Χαλκιδικής με θύμα μια μητέρα δύο ανήλικων αγοριών και για το οποίο φέρεται ως ύποπτος και αναζητείται ο σύζυγος της αλβανικής καταγωγής. Ο σύζυγος του θύματος φέρεται να έχει απαγάγει τον 4χρονο γιο του οπότε αναζητούνται και οι δύο από την αστυνομία. Στην εκπομπή γίνεται εκτενής αναφορά και στην ανεύρεση πτώματος 67χρονου άνδρα σε καταψύκτη οικίας στην Καλλιθέα Αττικής και την αναζήτηση της πρώην συζύγου του βουλγαρικής καταγωγής. Σχετικά με το έγκλημα στην Ορμούλια Χαλκιδικής αναγράφονται λεζάντες «...ο μικρός Φοίβος βρίσκεται αβοήθητος στην αγκαλιά του δολοφόνου πατέρα του», «συνταρακτικές εξελίξεις για τον Αλβανό συζυγοκτόνο και απαγωγέα». Ο παρουσιαστής λέγει «στην Ορμούλια Χαλκιδικής έχουμε αποτελέσματα για το συζυγοκτόνο Αλβανό...Θα αποκαλύψουμε γι αυτό το κτήνος που όπως φαίνεται δεν ήταν εν βρασμώ ψυχής, αλλά μάλλον το είχε προσχεδιάσει... Ο συζυγοκτόνος είναι εν ζωή μαζί με το μικρό Φοίβο...Το ευτύχημα για την αστυνομία είναι ότι αυτό το κτήνος δεν έχει διαφύγει εκτός συνόρων...Θα αποκαλύψουμε με ποιον επικοινωνήσε ο απαγωγέας συζυγοκτόνος και τι ζητάει». Αργότερα ο παρουσιαστής λέγει «...μας περιμένει ο κ. Μαυρομάτης ο παππούς του 4χρονου Φοίβου ο οποίος έχει απαχθεί από τον συζυγοκτόνο και πατέρα του αλβανικής καταγωγής ...Συνταρακτικές θα είναι οι εξελίξεις για τον Αλβανό συζυγοκτόνο και απαγωγέα του 4χρονου Φοίβου σύμφωνα με τα στοιχεία του ρεπορτάζ..., για να βοηθήσουν τις αστυνομικές αρχές ώστε να εντοπιστεί και να συλληφθεί ο συζυγοκτόνος που κρατάει στα χέρια του τον 4χρονο... Η γιαγιά και ο παππούς το μόνο που ζητάνε...που αυτό το κτήνος δολοφόνησε το παιδί τους, την κόρη τους, να μην τους στερήσει το εγγόνι τους...». Στη συνέχεια από τον παρουσιαστή, τους συνεργάτες του και το ρεπορτάζ ακούγονται φράσεις όπως «καθώς ο συζυγοκτόνος και απαγωγέας του 4χρονου Φοίβου...», «ο συζυγοκτόνος έχει καταφέρει να φτάσει στην Αθήνα...», «το παιδί το είχε μαζί ο συζυγοκτόνος;». Στη λεζάντα αναγράφεται «ο Αλβανός συζυγοκτόνος επικοινωνήσε με τον Αλέξη Κούγια και του ζήτησε να αναλάβει την υπεράσπιση του». Επίσης ακούγονται εκφράσεις «σημαντικό στοιχείο ότι ο συζυγοκτόνος είναι εν ζωή...», «αν περιφερόταν αυτός ο δολοφόνος τρεις μέρες στα βουνά...», «το παιδί μπαίνει στη φάση της διαπραγμάτευσης για να παραδοθεί ο συζυγοκτόνος...», «αυτό το κτήνος μπορεί να βλέπει τηλεόραση αυτή τη στιγμή...»,

«είναι αλήθεια ότι ο δολοφόνος πήρε μαζί του το μικρό παιδί...», «στο δολοφόνο ήταν πιο εύκολο να πάρει το μεγάλο παιδί...». Στη διάρκεια της εκπομπής ο φερόμενος ως δράστης αποκαλείται με τους απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς «συζυγοκτόνος, δολοφόνος και κτήνος», ενώ η διατύπωση των απόψεων των συντελεστών της εκπομπής κατατείνει στη βεβαιότητα της ενοχής των υπόπτων προσώπων.

Σχετικά με την ανεύρεση πτώματος άνδρα σε καταψύκτη οικίας στην Καλλιθέα Αττικής για το θάνατο του οποίου αναζητείται η βουλγαρικής καταγωγής Ρομά πρώην σύζυγος του, στη λεζάντα αναγράφεται *«άφαντη η Βουλγάρα που σκότωσε και έκρυσε στον καταψύκτη του σπιτιού της το πτώμα του πρώην συζύγου της»*. Μετά η λεζάντα αλλάζει *«άφαντη η Βουλγάρα που φέρεται ότι σκότωσε και έκρυσε στον καταψύκτη του σπιτιού της το πτώμα του πρώην συζύγου της»*. Ο παρουσιαστής και οι καλεσμένοι παρέχουν πληροφορίες για το θάνατο του άνδρα λέγοντας ότι δεν ξέρουν αν ο άνθρωπος(που έφερε χτύπημα στο κεφάλι) δολοφονήθηκε και τοποθετήθηκε στον καταψύκτη ή ήταν αναισθητός, ότι η σύζυγος Ρομά Βουλγάρα αναζητείται γιατί υπήρχε κοινός λογαριασμός με 230.000 ευρώ. Ο παρουσιαστής καλεί καλεσμένο *«να μας αναλύσει την ταυτότητα μιας τέτοιας γυναίκας που προέβη σε τέτοια εγκληματική πράξη...»*. Στη λεζάντα αναγράφεται *«σοκάρουν οι λεπτομέρειες του εγκλήματος στην Καλλιθέα»*. Ο παρουσιαστής σημειώνει *«μιλάμε για περίπτωση περίπου παρόμοια με του συζυγοκτόνου στη Χαλκιδική...»*, ενώ αργότερα διορθώνει λέγοντας *«η Βουλγάρα φέρεται ότι είναι η δολοφόνος του 67χρονου...»*. Από τις πληροφορίες που παρέχονται δεν καθίσταται σαφές αν το θύμα έχει δολοφονηθεί ή επήλθε με άλλο τρόπο ο θάνατος του, η εκπομπή όμως αντιμετωπίζει την πρώην σύζυγο βουλγαρικής καταγωγής(της οποίας αναφέρεται το όνομα) ως κυρίως ύποπτη για το θάνατο του άνδρα και ως εγκληματική φυσιογνωμία.

γ) Στην έναρξη της εκπομπής «Αποκαλυπτικά» των ημερομηνιών 16 και 17.1.2016 αναγράφηκε επί της οθόνης «η εκπομπή περιέχει τοποθέτηση προϊόντος», ενώ στο τέλος αυτής αναγράφηκε «η εκπομπή περιείχε τοποθέτηση προϊόντος» χωρίς επισήμανση για ποια προϊόντα υπήρξε τοποθέτηση. Στη διάρκεια της εκπομπής και εντός της ροής της προβλήθηκαν προϊόντα και επιχειρήσεις, ήτοι προβλήθηκε τρεις φορές η κρέμα ανάπλασης και ο ορός Versace 19.69, η εταιρεία Gruprocucine, η εταιρεία Taxiplon και τα καταστήματα Ριχάρδος που, σύμφωνα με την εκπομπή, αποτελούσαν τοποθέτηση προϊόντων(χωρίς όμως να πληρούν τις προϋποθέσεις της

τοποθέτησης προϊόντος, ήτοι ουδόλως ενσωματώνονταν στη φυσική ροή και δράση του προγράμματος ούτε ήταν οργανικά συνδεδεμένα με αυτό, ενώ υπήρχε ευθεία προτροπή σε αγορά αυτών και υπερβολική προβολή τους). Το περιεχόμενο της εκπομπής ήταν κατά κύριο λόγο ενημερωτικό. Οι ενημερωτικές εκπομπές όπως είναι η εκπομπή «Αποκαλυπτικά» δεν περιλαμβάνονται στα προγράμματα για τα οποία επιτρέπεται τοποθέτηση προϊόντος, ήτοι δεν είναι κινηματογραφικό ή τηλεοπτικό έργο και σειρά που δημιουργήθηκε για να διανεμηθεί από υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ούτε αθλητικό και ελαφράς ψυχαγωγίας πρόγραμμα.

III. Υπαγωγή

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη αυτή του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα των παραβάσεων και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού, κρίνεται ότι για τον μη σεβασμό του τεκμηρίου αθωότητας κατηγορουμένου και για την προβολή στοιχείων της μυστικής ποινικής διαδικασίας επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ. Για την τοποθέτηση προϊόντων σε ενημερωτική εκπομπή επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως - τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς
α) την υποχρέωση σεβασμού του τεκμηρίου αθωότητας κατηγορουμένου δια λόγου και εγγράφων της ποινικής διαδικασίας, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό β) την τοποθέτηση προϊόντος σε ενημερωτική εκπομπή.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV) τη διοικητική

κύρωση του προστίμου των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ για την με στοιχείο (α) παραβίαση και τη διοικητική κύρωση του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την με στοιχείο (β) παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, που εδρεύει στο Κορωπί Αττικής, στο 2^ο χλμ. Λεωφ. Παιανίας-Μαρκοπούλου, με ΑΦΜ 094249653, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Του Ιωάννη Καλημέρη του Εδουάρδου, με ΑΦΜ 028125760, Δ.Ο.Υ. Ψυχικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Της Μποροντίνα Λιουντιμίλα (Borodina Liudmila) του Αλεξάντερ(Alekandr) με ΑΦΜ 173311781-Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 14^η Οκτωβρίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 6^η Δεκεμβρίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ